

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izven nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Po izjavi finanč. ministra.

Včeraj smo poročali, da je izjavil v finančnem odboru finančni minister dr. Stojadinović, da je on naročil finančnemu delegatu, da privije davčni vijak, da torej on prevzame odgovornost za davčno prakso, kakor se izvaja v Sloveniji. In dalje je finančni minister izjavil, da je Slovenija bogata, da ima vse polno bank, industrij ter velikih podjetij, ter da zato ne more dovoliti nobenega omiljenja davčne prakse.

Mnenja smo, da je izjava finančnega ministra tako važna, da ni mogoče iti preko nje in da se mora danes Slovenija zavedati, v kateri smeri mora voditi boj, da pride do svoje davčne pravice. Finančni minister je prevzel odgovornost in iz tega morajo slovenske stranke izvajati tudi konsekvenco. Boj za davčno enakopravnost Slovenije se mora prenesti predvsem na parlamentarno polje, ker samo parlamentu odgovarja minister.

Da bo ta boj uspešen, je nujno potrebno, da v njem vse slov. stranke sodelujejo, da se kratkoma ustvari slov. davčna fronta, kakor smo jo svoječasi predlagali. Cisto vseeno je, kateri stranki pripada kak poslanec, v davčnem vprašanju morajo biti vsi Slovenci eno in finančni minister, ki sedanjno davčno prakso ne samo odobrava, temveč jo naravnost zahteva, mora imeti proti sebi vse slovenske poslance brez izjeme.

Tem bolj pa so naše politične stranke dolžne to storiti, ker ni skoraj med njimi niti ene, ki ne bi bila sodelovala na visokih davkih. Prvi vzrok visokih davkov je v finančnih zakonih in te sklepa jo poslanci. Zato je tudi v prvi vrsti krivda slovenske parlamentarne delegacije, če so pomenili finančni zakoni vedno nova bremena za Slovenijo. Zato naj naša poslanska delegacija ta svoj greh popravi ter stori vsaj to, da bo v davčnih vprašanjih nastopala tako enotno, kakor zadenejo tudi davki vse Slovence brez izjeme.

Z izjavo finančnega ministra je davčno vprašanje pravilno postavljeno in zato je tudi treba, da prične Slovenija pravilno voditi svoj boj. Nobenega udarca na stran, temveč vse v črno, vse na glavnega nasprotnika!

To je prva posledica izjave finančnega ministra, druga pa mora veljati njegovi bajki o bogati Sloveniji. Ni bil prvi minister Stojadinović, ki je vzkliknil o bogati Sloveniji, ker je videl kmetijske hiše lepo zidane in pobeljene ter povsod urejeno gospodarstvo. Toda povedati je treba, da si je vse to slovenski narod v desetletjih težkega dela prislužil, da si je vsako udobnost odtrgal pri ustih, da je vse takozvano bogastvo Slovenije prištedeno. Vse to prislužno bogastvo pa je danes na tem, da popolnoma izgine in čeprav žive naši ljudje tako bedno, ko nikjer v Jugoslaviji, da izvajamo najbolj bedne kraje po Hercegovini, Črni gori, Liki in Dalmaciji. In vse to prislužno bogastvo je v nevarnosti, ker se edino v Sloveniji ne vrši več obdačenje od dohodkov, temveč je oddaja premoženja in to kljub temu, da se za Slovenijo ni skoraj ničesar storilo.

Z vsi odločnostjo odklanjamo bajko finančnega ministra o bogastvu Slovenije. Naj bi drugi kraji tako delali, tako štedili in tako si pritrgovali od ust, pa bi mahoma imeli povsod bogastvo. Če bi delal tako sremski in vojvodinski kmet, kakor dela naš, bi moral še enkrat toliko pridelati, kakor pridelal. In če bi slovenski kmet tako zapravljal, kakor se zapravlja po Vojvodini in drugih krajih,

Vstop St. Radića v vladu gotova stvar.

Zagreb, 14. okt. O vstopu St. Radića v vladu piše današnji »Dom«, da nekatere gosposke novine priobčujejo razne budalosti. Predsednik HSS je izjavil beograjskim listom popolnoma jasno, da je ta stvar že rešena in to radi tega, ker se NRS v svoji dolgi politični praksi navadno ravna po načelu, da mora biti predsednik koalirane stranke tudi v vladi. Ker se je zgodilo to z Davidovičem in Pribevičem, s katerima je sklenila radikalna stranka samo strankarski sporazum, se bo izvršilo slednje še veliko preje s HSS, ki je sklenila z radikalni narodni sporazum. Sporazum je zajamčil

popolno ureditev notranjih razmer in je neizmerno povečal mednarodni ugled.

Zato je popolnoma razumljivo, da je predsednik vlade g. Pašić v svoji odločni privrženosti k politiki narodnega sporazuma ter v svoji stalnosti za vsako pogodbo in za vsak sporazum, ki ga je sklenil in sprejel, sporočil predsedniku HSS po zunanjem ministru, da smatra njegov vstop v vladu za gotovo stvar. Radi tega je, kakor jasno sledi, največja budalost, ako pišejo nekateri listi, da bo predsednik HSS vstopil v vladu samo tedaj, ako g. Pašića ne bo na čelu vlade.

Seja finančnega odbora.

RUDARJEM SE ZVIŠAJO DOKLADE. — DAVEK NA ROČNO DELO OSTANE.
LIKVIDACIJA HRV. SLAV. GOSPODARSKEGA DRUŠTVA.

Beograd, 14. oktobra. Včeraj dopoldne se je vršila seja finančnega odbora, kateri so prisostvovali ministri Pavle Radić, Ninčić, Krajač in Stojadinović. Odbor je bil kredit 35 milijonov dinarjev ministru za šume in rude v svrhu osiguranja dela v državnih rudnikih in za zvišanje doklad rudarjem po obstoječem pravilniku. Povišanje plač se bo izvršilo še tekom tega leta in sicer v prvi vrsti v Bosni, na to pa v celi državi. Kredit je dovoljen na podlagi dvanajstih za mesec april—oktober. Proti kreditu sta govorila dr. Sečurov, Svetislav Popović (SDS) in Pušenkaj.

Dalje je bil odbit predlog dr. Gosarja, da se izbriše 56. člen zakona o dvanajstih (davek na ročno delo), in to z motivacijo, da je bil ta člen ob priliki debate v skupščini na zahtevo opozicije ublažen. Predlog je bil odbit z 13 : 8 glasovi.

SEJA RADIKALNIH PRVAKOV.

Beograd, 14. okt. Včeraj dopoldne so se sestali v radikalnem klubu prvaki Živković, Uzunović, Trifunović in Marko Trifković. Razpravljali so o vseh vprašanjih notranje politike, ki so na dnevnem redu. O stališču konference je bil obveščen tudi dr. Ninčić.

Popoldne ob 16. uri se je vršila v predsedstvu vlade seja radikalnih ministrov, na kateri so bili navzoči vsi radikalni ministri razen Stojadinovića in Miše Trifunovića, ki sta zaposlena v finančnem odboru. Na seji so govorili o politični situaciji in o prvem sestanku skupščine. Ni pa bil storjen noben sklep, marveč je konferenca pooblastila predsednika skupščine Marka Trifkovića in Gjuričiča, kot namestnika predsednika vlade, da sama odredita vse potrebno. Na konferenci je prevladovalo mišljenje, da se vrši samo en sestanek skupščine pred 20. t. m., ko se bo otvorilo novo skupščinsko zasedanje. Marko Gjuričič in Marko Trifković se bosta na današnjem sestanku o tej stvari dogovorila.

Ker se Nj. Vel. kralj ne počuti dobro, je zelo verjetno, da bo skupščina otvorena z ukazom, ne pa s prestolno besedo. Ako Nj. Veličanstvo do sestanka skupščine ozdravi, bo skupščina otvorena s prestolno besedo.

G. Pašić prispe danes v Beograd. Po mišljenju prvakov radikalne stranke bo

v nedeljo 18. t. m. sklicana seja radikalnega kluba; prihodnji dan (19. t. m.) pa bo otvoreno izredno skupščinsko zasedanje. Na konferenci radikalnih prvakov so razpravljali tudi o spopadu, ki je nastal med bivšim prometnim ministrom Androm Stanićem in sedanjim prometnim ministrom Ant. Radojevičem.

Spor med obema ministroma traja že dalj časa. Do posebnega izraza pa je prišel po izjavi Andra Stanića vled dogodkov zadnjih dni. Gotovo je vsekakor, da pride spor pred radikalni klub in ni izključeno, da ne bi vplival na vladu samo. Nekateri krogi širijo vesti, da je položaj g. Radojevića zelo omajan.

NIKOLA PAŠIĆ PRISPEL DANES V BEOGRAD.

Beograd, 14. oktobra. Ponoči je prispeala brzjavka, da se ministrski predsednik g. Pašić nahaja v državi. Popoldne ob 16. je potoval skozi Ljubljano. Njegov prihod v Beograd se pričakuje danes zjutraj.

Zagreb, 14. oktobra. Predsednik vlade g. Pašić je prispe sinoči okoli 21. v Zagreb, odkoder je nadaljeval svoje potovanje v Beograd. Pašić potuje skupno s svojo gospo in tajnikom Hristićem in Ljubišo Lazarevičem. G. Pašić na kolo dvoru ni izstopil.

padu, obdačena tako, kakor nobena pokrajina in pri tem zanemarljena kakor zopet nobena druga pokrajina, more sprejeti bajko o svojem bogastvu le kot zasmehovanje.

In to si naj zapomni finančni minister, pa tudi slovenski poslanci.

Popolen uspeh konference v Locarnu

Locarno, 14. oktobra. Z včerajšnje seje konference je bil izdan komuniké, v katerem se poroča, da je bil večji del garancijskega pakta sprejet. O vseh spornih vprašanjih bodo razpravljali kasneje.

SPORAZUM DOSEŽEN TUDI GLEDE VZHODNEGA ARBITRAŽNEGA PAKTA.

Locarno, 14. okt. Včeraj je prišlo do ponovne konference med Briandom, Stresemannom in Skrzinskim. Iz merodajnih virov doznavamo, da je poljska vlada odstopila od zahteve, da mora Francija garantirati pri arbitražni pogodbi med Poljsko in Nemčijo. S tem so pogajanja stopila v končno fazo, ker češkoslovaška delegacija ni postavila nobenih zahtev, ki bi ovirale sklenitev pakta. Češkoslovaška delegacija je preko svojih pravnih strokovnjakov, ki so se sestali z nemškimi juristi, izjavila, da smatra za poroka pri arbitražni pogodbi z Nemčijo Zvezo narodov. Juridične spore med obema vladama pa bo rešilo mirovno sodišče v Haagu.

VSTOP NEMČIJE V ZVEZO NARODOV.

Locarno, 14. oktobra. Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov se smatra popolnoma rešenim. Čaka se le še na službeno objavo. V dobro poučenih krogih se trdi, da je nemški delegaciji uspelo, da si zagotovi nekatere koncesije, ki jih bodo zavezniške države dovolile Nemčiji, čim bo podpisan garancijski pakt. V prvi vrsti bo Zveza narodov odobrila izpraznitev kölnske cone in nekatere važne spremembe v statutih saarskega področja. Trdijo tudi, da bodo zavezniški v svoji kolektivni izjavi, v kateri nameravajo obrazložiti člen 16. garancijskega pakta, Zvezi narodov najavili progresivno razorožitev vseh onih zavezniških držav, ki so preveč oborožene. Splošen vtis je, da si je nemška delegacija priborila velike uspehe: vstop v Zvezo narodov in podpis garancijskega pakta. Prodrla je s svojimi zahtevami in poleg tega ohranila še zvezo s sovjetsko Rusijo, katere vpliv se opaža v Evropi v čim dalje večji meri.

SKOFOVSKA KONFERenca V ZAGREBU.

Zagreb, 14. oktobra. Včeraj se je pričela v Zagrebu v škofijskem dvorcu škofovska konferenca, katere sta se udeležila tudi ljubljanski knezoškof dr. Anton B. Jeglič in mariborski škof dr. Andrej Karlin. Konferenca bo trajala do sobote. Seje se vrše dopoldne in popoldne. Konferenci predseduje zagrebški nadškof dr. Bauer. Razpravljajo o cerkvenih zadevah.

STANOVANJSKE HIŠE ZA ŽELEZNIČARJE.

Beograd, 14. oktobra. Prometno ministristvo je razpisalo ofertalno licitacijo za zgradbo stanovanjskih hiš za železničarske uslužbence. V ta namen je dovoljen kredit 17 in pol milijona dinarjev.

AMERIŠKE ČETE ZASEDLE PANAMO.

London, 14. oktobra. Ameriške čete so zasedle mesto Panamo na zahtevo lastne vlade, ker so tam izbruhnili veliki nemiri. Zedinjene države so prvotno nameravale poslati le policijo, toda panamska vlada je te mere označila za nezadostne.

Alfa:

Še o delavskem in kmetiskem pokretu pri nas.

Ko je izšel v »Kmetiskem listu« poziv slovenskim delavcem, da se pridružijo in podprejo kmečki pokret, so skušali mnogi — in med njimi tudi najbolj nepoklicani kritiki — v zmanjšati pomen in smešiti namen tega poziva. Glavni njih ugovor je bil prav doktrinski, da se namreč delavska in kmečka misel ne moreta zediniti na skupni politični fronti, ker da so interesi delavca in kmeta od vsega početka nasprotni. Delavec, da si želi cenenih živil, v interesu kmeta pa da je, da imajo čim višje cene. To da je programatična in že v slanu delavca oziroma kmeta samem utemeljena razlika, ki stavlja tudi kmetu in delavcu politično apriorno nasprotno cilje.

To naziranje, dasi splošno razširjeno, je kakor bomo dokazali — vsaj za naše razmere in v naših razmerah — napačno. Napačno pa vsled tega, ker je presplošno in preobširno in našega položaja ne vpoštevata. To načelo velja morda za zapadne evropske države in sploh za državo, kjer je diferenciacija stanov dospela na vrhunec, kjer predstavlja delavstvo veliko manjšino vsega prebivalstva in kjer je tudi meščanstvo razvito. Kjer pa take razredne organizacije ni, kjer kakor pri nas niti delavstvo niti meščanstvo ni še došlo do vrhunca razvoja, kakor n. pr. v industrijskih državah zapada, kjer torej prevladuje z ogromno večino en sam stan, pa se take absolutne trditve ne da vzdržati.

Na evropskem zapadu gresta lahko v tej točki vsaj delavske in meščanske interese skupno, pri nas pa je skrajno drzno klicati na skupno fronto teh tako heterogenih elementov. In tudi skrajno nevarno je za delavca, če se bo v skrajnem razrednem boju obrnil proti kmetu.

Politična naloga jugoslovanskega — in posebej še slovenskega delavca — je druga. Danes je naše delavstvo politično razcepljeno in v mnogočem razočarano nad svojimi voditelji in celo nad svojim razredno-političnim programom. Težko učinkuje tudi to, da tlači obznanja delavca k tlom. Končno pa tudi razočaranje in deloma manjša discipliniranost ter strankarska zavest, ter končno staro nasprotje med levo in desno orientiranimi skupinami, vse to je vzrok, da je nemogoče, da bi se delavstvo trenutno organiziralo pod eno zastavo in enim geslom in tudi ni nobenega izgleda, da bi se to delavstvu iz lastne moči v doglednem času posrečilo. Za razredni boj, kaj šele za razredni boj proti ogromni večini politično organizirane prebivalstva — namreč kmečkemu stanu — pa je absolutno prešibko.

Slovenskemu in jugoslovanskemu delavstvu je potrebna podpora od zunaj in če ga more kdo podpreti je to edino kmetijski stan, pod čegar okriljem se bo v bližnji bodočnosti volens-nolens tudi organiziralo in se je deloma že organiziralo. Kajti edino po tej poti se bodo delavci v najkrajšem času sami najprej združili in znašli, da preneha med njimi bratomorni boj, ki je ravno kriv današnemu političnemu stanju slovenskega in sploh jugoslovanskega delavca. Da se organizira pri tem delavec pod tujo firmo, pod »kmetisko kontrolo«, kakor se boji, naj ga ne moti. Ako je v Rusiji drugače, je to zato, ker so tam razmere druge. Tam so delavci politično močnejši, ker so bolje organizirani ter je kmečki stan glede politične organizacije šele v početkih. Toda pot je skupna in mora biti in zato so ravno v Rusiji videli najbolj dalekovidni politiki — in sam Ljening — ustanovitvi te kmečko-delavske zveze — neobhodnost politične zveze kmeta in delavca proti kapitalu. Ne to rej zapadu, na slo-

vanskem vzhodu, si naj poišče naš delavec argumentov in vzorov, kakšno pot ima ubrati v svoji politiki nasproti kmetu. Ako je tam vodil in podprl kmečko stanovsko gibanje delavec, je naravna naloga našega kmeta, da politično podpre delavca in ga vodi. Kajti kmečki stan je pri nas politično zrel, ima pravico in bo tudi vedno imel vodstvo socialne politike v rokah. To je v interesu delavca samega. Edino polom kmeta in s kmetom se bo moglo naše delavstvo združiti in priti do veljave. Kakor pomeni v Rusiji kmet nekaj le v zvezi z delavcem, tako more tudi pri nas pomeniti nekaj delavec le v zvezi s kmetom.

Naše delavstvo ne bi moglo storiti večje politične pogreške, kakor če se postavi v precejšnje svoje moči vsem drugim stanovom sovražno in bojno nasproti in na samolastno stališče, ker tako podpira posredno — ravno kapitalizem. Kajti prešlo bi vitalne skupne politične interese, ki delavstvo ravno v socialnem oziru najbolj vežejo in združijo s kmetom. Radi malenkostnih, dnevnih ciljev za par vinarjev cenejšega kilograma krompirja ali kruha — če bi sploh imelo na to kako ingerenco — bi žrtvovalo velike in — skupne cilje.

Kajti v interesu kmeta kakor delavca je, da se začetki industrializacije pri nas, ki so že organizirani na individualistični kapitalistični podlagi ne razrastejo v sistem mogočnega kapitalističnega sistema, ki bi dušil kmeta in še bolj delavca. Gospodarska struktura naše države še ni kapitalistična in tudi mentaliteta ogromne večine naroda ni kapitalistična, kakor na zapadu. To so le začetki, le povpraševanje po konjunkturi bodočnosti. Mi smo v stanju in starosti mladitve, ki si izbira nazore in poti, ki bo po njih hodi in zato je tem večje važnosti za delavstvo, da gleda, kam da se bo vsmeril naš bodoči razvoj in kako se bo razvil naše mišljenje v velikih socialnih vprašanjih. V tej najpomembnejši točki pa so interesi delavca in kmeta isti. Kajti v interesu delavca kot kmeta je, da se ne ojača pri nas mentaliteta kapitalizma in individualističnega gospodarstva, temveč da se od dne do dne manjša pohlep po denarju, ki je v njem pogreznjen zapad in da se od dne do dne jači kolektivno in socialno pojmovanje družbe kot političnega in ravno tako gospodarskega faktorja. Naloga je skoraj pasivno preventivna: ne dopustiti razširjenja in pogubnega vpliva časovno že preživeli naziranj zapadnega meščanstva! Kmet nima nobenega interesa, da pridejo vsa produkcijska sredstva industrije pod brezimnenski — in to še navadno tujezemski — kapital akcijskih družb in poedinih »milijonarjev«. Ravno v tem se socialno in zadružno — če ga kratko tako imenujemo — mišljenje kmeta in delavca popolnoma strinja in zato je njih pot ista ravno v tem najvažnejšem in najusodnejšem vprašanju.

Radi tega skupnega cilja in naloge pa je treba kmečkemu pokretu čimveč podpore, čimveč dotoka socialno mislečih sodelavcev. In kdo je tu bolj poklican kot ravno delavec, da vedno znova daje naraščajočemu kmečkemu pokretu socialno zdravo obilježje in ga obvaruje s tem socialnega reakcionarstva. Zato je ravno ob strani kmeta mesto našega delavca, da se najuspešneje uveljavi. Zato je edino tu njegovo mesto in važna — zelo važna — naloga.

Zato pa je tudi gotovo, da proglas, ki ga je izdala na slovenskega delavca Zveza slovenskega kmečkega ljudstva, ne bo ostal brez uspeha in podpore.

Grško — iztočni „nadškof“ dr. Bazil Levendis — slepar.

V maju t. l. se je pojavil v Ljubljani svečenik, ki je vzbujal splošno pozornost s svojo visoko postavlo, lepim obrazom s črno brado, s svojo črno dolgo sutano z rdečim, širokim pasom, velikim križem na prsih in s črnim visokim pokrivalom. Legitimiral se je z diplomatskim potnim listom kot »Le dr. Basile Levendis, Archevêque, Délégué du Patriarchat de Jérusalem« (Dr. B. L., nadškof, delegat jeruzalemskega patrijarhata). Delal je v Ljubljani oficijelne obiske, občeval pa je tudi z g. Iv. Hribarjem, z vodjo antropološkega oddelka na Ljubljanskem muzeju dr. Niko Zupaničem in drugimi. Pred in po obisku v Ljubljani je bil dozdnevni nadškof tudi v Beogradu, kjer je posetil razna ministrstva in dostojanstvenike. V imenu delegacije jeruzalemskega patrijarhata je položil na grob neznane junaka na Avali pri Beogradu celo križec reda Sv. Groba in venec. Pri tej priliki je bil spremljan oficijelno od zastopnikov zunanje in vojnega ministrstva in se dal pred grobom z njimi skupaj fotografirati. Končno se je pojavil avgusta t. l. na Dunaju, kjer se je nastanil v IV. okraju v »Hotel Erzherzog Karl«. Do tu bi bilo vse v redu. Toda na Dunaju ga je sedaj doletela usoda:

Pred kratkim je dunajski list »Der Abend« pod naslovom »Der Herr Erzbischof von der Kärntnerstrasse« prinesel sledeče senzacijsko odkritje o osebi dozdnevne grškega nadškofa dr. Bazila Levendisa, katero v prevodu dobesedno priobčujemo:

»Včeraj popoldne so bili tujei v hotelu Erzherzog Karl priče mučnega nastopa. Neke dama, ki je stanovala v sobi drugega nadstropja, hčerka posestnika rudnikov, je priletela na stopnišče, iskala direkto in se je pritožila, da jo je neki črni možakar z žarečimi očmi, v duhovniški sutani, na nečuten način molestaril. Vdrl je v njeno sobo in jo obdeloval z ljubavnimi ponudbami. Dama je dobila informacijo: »Gospod je grški nadškof!« Nato je dama zaklicala: »To ni nikak nadškof, to je slepar!«

Kdo je nadškof?

Več navzočih izmed internacionalne publike se je nato informiralo, kdo je pravz-

prav svečenik s čudno zunanostjo in s še čudnejšim obnašanjem. Zvedeli so, da je to: »Dr. Levendis Bazil, nadškof iz Eleftheroupolis« v Grčiji. Nadškof je bil kot tujei v redu nazaanjen. Nahaja se v hotelu v spremljevanju svojega ceremonijarja in svojega tajnika. Potuje baje z diplomatskim potnim listom. Čudne so bile vsekakor njegove, za nadškofa vendarle nenavadne zveze z ženskim spolom. Incident s hčerko posestnika rudnikov menda ni bil edini in pri ženskah od Kärntnerstrasse je bil jako znan. Predpoldne se vidi Nj. Eminenco v polnem cerkvenem ornatu z velikim križem na prsih, popoldne pa v civilu in monoklu. Tako obledenega je pred vratmi hotela sprejela nekoč neka ženska z besedami: »V civilu si veliko lepši!«

Ljudje, ki jih je doletela čast, da so se bližje spoznali z njim, so zatrjevali, da potuje po svetu v visoki cerkveni misiji. Vsekakor pa je to potovanje menda v zvezi s kupčijskimi nameni, ker

Nj. Eminenca je imel pri sebi veliko številno križec reda Sv. Groba, katere je primeren osebnostni oddajal po dvajset angleških funtov, t. j. (avstr.) 6.800.000 kron za komad.

Razven blagoslova, ki ga pobožni škof deli zastoj, dobe tako odlikovane osebe — vse skozi trgovci — diplom, v naprej podpisano od jeruzalemskega patrijarha in v katero pusti nadškof ustaviti kaligrafično samo ime odlikovanka.

Kako se pripravlja »sveto leto«.

Po teh informacijah se je sotrudenik »Abenda«, ki je poizvedoval o osebi nadškofa, spomnil, da je pred približno dvema tedni v budimpeštanskih listih nekajkrat o nadškofu dr. Bazilu in sicer razgovore z Nj. Eminenco, ki da po nalogu svoje cerkve hoče potovati po evropskih državah in potem po Ameriki. V razgovoru je nadškof izjavil: »Ruski Sovjet je žalibog pripravil našo grško cerkev v krizo. Toda sedaj bomo podžgali naše sovornike. Prihodnje leto se bodo celemu svetu odprle obči nad čudeži naše grške — istočne cerkve. Oznanili bomo sveto leto, in vsi štirje poglavarji naše cerkve, patrijarhi v Carigradu, Aleksandriji,

Jeruzalemu in Etiopiji so mi naložili, da prevzamem predsedstvo v pripravljani komisiji. Cloveštvo bo videlo iznenađeno tajinstveni svet, ki mu je bil do sedaj zaprt.« Sledile so posameznosti o »anno sancto« (svetem letu) grško — istočne cerkve. Po objavah v ogrskih listih je nadškof dr. Bazil tudi v Budimpešti oddal raznim trgovcem križce reda Sv. Groba.

Ker je tu šlo očividno za »visoko cerkveno misijo« in za vselovni pokret grškega »anno sancto«, smo si dovolili, povprašati pri vodstvu grške cerkve na Dunaju.

Tu pa se je pokazalo, da gospod nadškof dr. Bazil ni mislil in za svetovni pokret grškega celees sploh ne ekzistira kak nadškof, da grška cerkev sploh ne pozna svetega leta, in da je vsled tega cel nastop gospoda Bazila navadna prevara.

Bazil je bil neznaten duhovnik v Grčiji, kjer je bil vsled svojega razuzdanega življenja odstranjen od vseh funkcij. Potem, ko je bil izgnan iz Grške in Romunije, se je pojavil v Beogradu. Tedaj se je začela cvetoča trgovina s križci reda Sv. Groba, ki jih je potaril prodajal. Gospod nadškof ni bil še nikdar v cerkvi, odkar se nahaja na Dunaju in poskrbljeno je, da ne sme prestopiti praga cerkve.

V grškem poslanstvu.

kjer se je eden naših sodelavcev informiral o dejstvu, kako da more gospod Bazil polovati z diplomatskim potnim listom, — so izjavili, da se je poslanstvo s pomočjo dunajske policije že informiralo o gospodu Bazilu.

Slučaj torej konča v kriminalnem oddelku dunajske policije.

Čestitamo vsem pobožnim kupecem svetih križcev gospoda Bazila k njihovi pridobitvi in upamo, da obljubljeni čudeži ne bodo izostali.

Tako dunajski »Abenda«, čegar poročilo je podkrepljeno z uradnimi podatki. Ne moremo si kaj, da ne bi tudi mi s svoje strani iskreno čestitali vsem onim, ki jih je prefrignani Grk Bazil Levendis pod zvanečim naslovom »nadškof«, »doktor« in »delegat jeruzalemskega patrijarhata« prav temeljito vlekel za nos...! Grško-iztočna cerkev pa si bode oddahnila, da se iznebi človeka, ki jo je diskreditiral, kjer se je pojavil.

Politične vesti.

— **Jadranski blok.** Povodom vesti, ki so se v zadnjem času razširile o formiranju jadranskega bloka, je podal dr. Angelinović izjavo, v kateri pravi, da je sodelovanje vseh dalmatinskih poslancev nujno in da se ustanovitev bloka ne bo izvedla v okviru današnjih strank in klubov. Ustanovitev prihaja sama od sebe iz razmer in potreb našega Primorja, kakor je n. pr. potreba nujnega proračuna za povzdigo pomorstva in ribarstva. Dalmacija interesira cela vrsta vprašanj jadranske železnice in poleg tega tudi agrarno — vprašanje, ki ima provincialni in lokalni značaj. Eminenčne važnosti je tudi vprašanje občinskega zakona in občinskih volitev. Ni manj važno ni izseljeniško vprašanje, ki se nahaja v akutni krizi. To so vprašanja, ki interesirajo ravnost poslance Primorja. Pozitivnih razgovorov o tem dosejati ni bilo. V privatnih razgovorih med poslanci pa se je pokazala nujna potreba za akcijo v tem smislu.

— **Shod Pribečevića v Vinkovcih.** Naši samostojni demokratski listi so pisali, da se je udeležilo shoda v Vinkovcih nad 10.000 ljudi. Koliko je ta številka verodostojna, se vidi iz tega, da poročajo zagrebške »Novosti« le o 3.500 udeleženceh, dočim se je po »Zagreber Tagblattu« udeležilo shoda celo samo 3000 ljudi. Z ozirom na centralno lego Vinkovcev in veličansko agitacijo samostojnih demokratov je pač to število silno majhno. Tako se je zopet enkrat izkazalo, da samostojni demokratski listom ni verjeti.

— **Ujedinjenje delavskih sindikatov.** V Beogradu se vrši kongres za ujedinjenje delavskih strokovnih organizacij. Takoj začetkom kongresa so bile predložene tri resolucije, v katerih se naglašala potreba, da se delavski sindikati združijo, da bi se moglo čim bolj uspešno delovati za izvedbo socialne in delavske zakonodaje. Vseh 108 prisotnih delegatov se je soglasno izreklo za ujedinjenje delavskih strokovnih organizacij. Nato se je kongres pretvoril v delavski shod, na katerem so številni govorniki v temperamentnih besedah opozarjali na nujno potrebo enotne delavske stranke.

— **Malo manj ponosno!** Na naš uvodnik o potrebi skupnega nastopa delavcev in kmetov je odgovoril »Socialist« z notico, ki čisto gotovo ne dela čast socialističnemu listu. Absolutno ni res, da smo mi dejali, da ima kmečko delavska zveza le ta namen, da se bori proti izrodu kapitalizma, temveč smo mi dejali, da je danes delavstvo tako politično slabotno, da se ne more boriti samo uspešno niti proti izrodu kapitalizma, pa čeprav so ti dokazano splošno zlo. Svojo notico zaključuje »Socialist« s ponosnim stavkom, da ni za delavca prostora v stranki, ki nima v svojem programu boj proti kapitalistični uredbi družbe. Vse lepo! Toda vprašamo, kako pa se bori »Socialist« proti kapitalistični uredbi družbe? Trboveljska uživa na primer generalni pardon »Socialista« in vemo tudi, da se gotovi kapitali in kapitalisti, ki se nimajo bati niti v najmanjši meri »Socialista« in njegovega hrumenja. Zato gospodje, malo manj ponosa ne bo škodovalo, ker s papirnati frazami o boju proti kapitalizmu se ne da več izvojevati lovoric. Treba je dejanj!

— **Volilne zmage HSS.** Pri občinskih volitvah v Gerovu je dobila HSS 11 odbornikov. Samostojni demokrati niso dobili niti enega. Občinske volitve v Kutini so dale sledeč rezultat: od 7 izvoljenih odbornikov so dobili radičevci 6, zajedničarji 1.

— **Uspeh konferencije v Locarnu** zagotovljen. »Echo de Paris« poroča: More se z gotovostjo smatrati, da je bil dosežen v Locar-

Oblačila

za gospode in dečke se

kljub vsemu

najugodnejše kupijo pri

J. MAČEK, Ljubljana

nu sporazum in da Nemčija podpiše zapadni garancijski pakt. Kar se tiče glede čl. 16. statuta Zveze narodov, noče Nemčija priznati Zvezi narodov pravice, da bi ona v kateremkoli oziru obvezovala Nemčijo k izvrševanju vojaških sankcij, ker ima edino nemški parlament pravico, da odloča o vojni ali miru. Poročevalec »Echo de Paris« trdi dalje, da se je na jezerski konferenci zun. ministrstev govorilo tudi o tem, da dobi Nemčija nekaj kolonialnih mandatov. Te vesti pa so bile povsodi sprejete z veliko rezervo. — Z zadoščenjem so sprejeli francoski in angleški listi vest, da bo tudi Italija podpisala garancijski pakt. Da bi Italijanom čim bolj dokazali svojo naklonjenost, pišejo nekateri listi tudi, da se bo gotovo doseglo, da bo Nemčija tudi Italiji zajamčila posest ob Brenneru. Ta vest pa se v nemških listih odločno zanika in bo pač morala za Brenner skrbeti Italija sama. Dokler ne bo izvedena priključitev Avstrije k Nemčiji, bo to še nekako šlo, čisto druga stvar pa bo potem, ko bo Nemčija združena z Avstrijo. Tedaj pa bo tudi gospod Mussolini postal malo bolj ponižen, če bo to dobo sploh še doživel. — Belgijski delegat Vandervelde je predlagal, da se vsi narodi obvežejo, da bodo vse spore reševala po sebnia razsodišča. Njegov predlog pa je bil odklonjen. Vandervelde je nato izjavil, da je z odklonitvijo računal, da pa je smatral kot svoj odožnost, da kot socialist poskrbi, da se to vprašanje vedno omenja.

— **Iz fašistovske Italije.** V zunanji politiki doživlja fašistovska Italija neuspeh za neuspehom. Na Dunaju imenuje posl. Ellenbogen v parlam. Musolinija banditom, v Angliji izjavlja zunanji minister Baldwin, da Anglija nikdar ne bi trpela v svoji deželi kakoga Mussolinija. Mussolini protestira, toda svet gre preko njegovih protestov na dnevnih red. Ugled fašizma je na tleh. — V zvezi z garancijskim paktom na zapadu je hotel doseči Mussolini garancijski pakt za Brenner. Da bi to lažje dosegel, je celo demonstriral proti locarnski konferenci. Vse zaman! Nemci nočejo o garancijskem paktu za Brenner niti slišati in vseno podpiše Italija garancijski pakt. — In v notranji politiki je slika fašistovske glorio še slabša. Fašistovska milica žre dnevno milijone, v deželi pa ni reda ne miru. Firenški dogodki so jasen dokaz za to. S terorjem so sicer fašisti odpor proti sebi zatrili. Toda odpor traja dalje in ker si ne more dati narod duška v parlamentu in v tisku, se prikačujejo atentati. Jeza naroda rabi ventil. Tako je bil poslan postajnemu načelniku v Gorici paket, katerega je naslovil: »Nec odprl vprito svojega namestnika«. V paketu je bil pekleniški stroj, ki je pri odpiranju paketa eksplodiral in oba težko poškodoval. Paket je bil poslan iz Brescie in bil prvotno naslovljen na tajnika fašistovske stranke. — Ves hrup fašistov, vse njih fraze ne pomagajo. Noben narod ne trpi trajno nasilja in Italijani, ki so se toliko borili proti avstrijskemu jarmu, bi to lahko vedeli. Nočemo pa s tem reči, da bo fašistovskega gospodstva v Italiji že jutri konec. Je to izključno, ker je ves aparat v fašistovskih rokah. Toda odpora proti sebi fašisti nikdar ne bodo zlomili in zato bo moral italijanski narod še mnogo pretrpeti, predno bo rešen fašistovske more.

— **Agitacija za priključitev Avstrije k Nemčiji.** Nemška demokratična stranka je priredila v nedeljo v Berlinu velik shod, na katerem sta med drugim govorila tudi berlinski policijski podpredsednik dr. Friedensburg in poslanec Richthoffen. Dr. Friedensburg je naglašal, da imajo vsi Nemci dolžnost, da delajo za uresničenje velikonemške ideje. V istem smislu je govoril tudi poslanec Richthoffen, ki je dokazoval, da ima Avstrija na podlagi Wilsonovih načel pravico, da se združi z Nemčijo. Svoj govor je zaključil z zagotovilo, da ne bo preje miru v Evropi, dokler ne bo nemški narod ujedinjen. — Žalibože je po združitvi Avstrije z Nemčijo še manj verjetno, da bo evropski mir ohranjen.

— **Rusiji je potrebna ameriška tehnika.** Trockij je napisal vrsto člankov, v katerih razpravlja o ruskem gospodarstvu in o sredstvih za njegov dvig. Trockij zaključuje svoje članke s trditvijo, da more samo zblizanje Rusije z Ameriko dvigniti vse neizmerno bogastvo Rusije, ker je samo ameriška tehnika primerna za Rusijo. Mnenje Trockega je povsem točno, ker so v Rusiji, zlasti v Sibiriji, skoraj iste razmere ko v Ameriki. Ni brez vzroka, da imajo Rusi enake železnice kot Amerika. Evropske razmere so za Rusijo vse prenehalnostne in zato je tudi evropska tehnika za Rusijo premalo velikopotezna.

Prosveta.

Razstavo arhitekture in kiparstva prirediti v Jakopičevem paviljonu inženjer arh. Dragutin Fatur in akad. kipar Tine Kos. To bo prva tovrstna razstava v Ljubljani oziroma v Jugoslaviji sploh, ki obeta po svoji zasnovi in predpripravi mudi vsestranski vpogled v botenje arhitekture in kiparstva naše dobe. Otvoritev se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 10.30 predpoldne z istočasnim tolnaženjem razstavljenih umetnin.

Dnevne vesti.

KAKO SE DELA PRI NAS POLITIKA.

Lepega dne je prinesel nekdo novico, da bo raztegnila Drž. hipotekarna banka svoje delovanje tudi na Slovenijo, da je pridružena Sloveniji pod Zagreb in da bodo šli zopet milijoni slovenskega denarja iz Slovenije.

Naravno, da je ta vest naše gospodarske kroge zelo razburila in v ljubljanski Trgovski in obrtniški zbornici se je vršilo zaradi tega zborovanje, na katerem se je z vsem poudarkom zahtevalo, da ostane slovenski denar v Sloveniji.

Kmalu po tem zborovanju pa se je izkazalo, da si je nekdo vso vest izmisli in da sploh ni bilo govora o tem, da se razširi delokrog Drž. hipotekarne banke tudi v Slovenijo.

Vseeno pa smo par dni kasneje čitali v »Jutru«, da je med drugim v stvari Državne hipotekarne banke interveniral pri ministru dr. Krajaču tudi dr. Gregor Žerjav in da je bila njegova intervencija uspešna.

Pred kratkim pa se je izkazalo, da je bila tudi ta vest »Jutra« popolnoma neresnična. Dr. Žerjav je bil sicer pri ministru Krajaču, ni pa interveniral pri njem zaradi Drž. hipotekarne banke, temveč je minister dr. Krajač sam prišel razgovor o tej stvari. Minister Krajač je namreč izjavil svoje začetnje, kako da je mogla sploh nastati o tej stvari v Sloveniji taka afera, ker ni bilo sploh nobenega povoda in vzroka za razburjanje, ker ostane vse pri starem.

Tako so se zgodila dejstva. Prepričamo bralca, da se odločijo, če je dobro, da se dela politika na tak način ali ne.

— **Kralj obišče kulturno-zgodovinsko razstavo Zagreba.** V razgovoru s St. Radićem je izjavil kralj Aleksander željo, da obišče kulturno-zgodovinsko razstavo mesta Zagreba. Želi pa, da se mu ne priredi noben poseben sprejem, ker ve, da so vsi sprejemi iskreni. Pompozni sprejemi veljajo samo veliko denarja in utrjujejo ljudi in zato želi kralj, da bo sprejem v Zagrebu priprost.

— **Desetletnica padra Beograda.** V nedeljo je minilo 10 let, odkar so Beograd zavzeli zadnjikrat Avstrijci in Nemci. Spomin na ta žalosten dogodek je Beograd slovesno počastil. Na donavskem nabrežju, kjer so pristale pred 10. leti prve avstro-ogrške in nemške čete, okrog spomenika, ki so ga postavili Avstrijci nad skupnim grobom padlih avstro-ogrških in srbskih vojakov in ki nosi napis: »Tu počiva v smrti združenih 260 avstrijskih in 240 srbskih vojakov, ki so padli v bojih za Beograd leta 1915.« se je zbrala velika množica ljudstva. Prireditvi so prisostvovali vsi ministri, skoraj vse korporacije, ves diplomatični korpus zaveznih držav, z vojaškimi etažej, zastopniki Narodne odbrane, številni poslanci, oficirji itd. Posebno pozornost je vzbujal general Živković, takratni branitelj Beograda. Kralja je zastopal polkovnik Kostić. Ob 11. se je pričel parastos, ki ga je celebriral patrijarh Dimitrije z 10 duhovniki. V tem trenutku so zagrneli topovski streli. Nad mestom pa je krožilo 8 letal. Po končanem cerkvenem opravilu je izpregovoril patrijarh Dimitrije, ki je slavil junaštvo, domoljubje in zvestobo srbskih vojakov. Za njim je govoril podpolkovnik v rezervi Vrsajlović, eden od braniteljev Beograda. Genljiv je bil govor Cvete Milutinovića, enega od redkih preostalih beogradskega bataljona, ki je bil med obrambo mesta decemiran, prav tako pretresljiv je bil govor polkovnika Ljubomira Nenadovića. Nato so položili na spomenik venec Beogradskega mesta občina, vojska, »Narodna odbrana«, žandarmerijska komanda in zlatar Zlatarić. Venec slednjega je bil od srebra. Počastitev spomina je končala s častno salvo častne čete.

— **Proslava 75 letnice vojne akademije.** Prva vojaška šola v Srbiji je bila ustanovljena leta 1837. Eksistirala je samo leto dni. Temu so bile krive politične razmere, zakaj Srbija je bila takrat še vazalna država. Leta 1850 je bila otvorjena v Beogradu v poslopju sedanje vojne akademije artiljerijska šola, ki je bila sicer prav za prav univerzalna šola. V razvoju te šole razlikujemo tri faze, prva traja od leta 1850 do leta 1880, druga 1880—1900, tretja pa od 1900 do danes. V teku 75 let je izšlo iz tega zavoda vsega skupaj 3643 oficirjev z navadno in 404 z višjo vojaško izobrazbo. Od leta 1873 do danes je doseglo 33 oficirjev, bivših gojencev vojne akademije položaj vojne ministra, oz. ministra vojne in mornarice, dva sta postala ministrska predsednika, dva ministra zunanjih del, 11 jih je doseglo položaj ministra za javna dela, 7 položaj državnih svetnikov, 2 sta bila senatorja, 10 bivših gojencev akademije je doseglo položaj šefa generalnega štaba. Te raznovrstne in važne službe, ki so jih vršili bivši gojenci vojne akademije so dokaz, kako velike zasluge ima vojna akademija za mirnodobno življenje in razvoj domovine. V epohalnih vojnah od leta 1912 do 1919 so bili bivši gojenci vojne akademije hrabri in slavnostni vojskovodje, ki so si iztekli neveljavih zaslug za našo sedanjo domovino. Trije od njih so bili načelniki štaba vrhovne komande: vojvode Radomir Putnik, Živojin Mišić in Petar Bojović, pet jih je bilo armijskih komendantov itd. Ta naša najvišja vojaška šola je praznovala predvčerajšnjim 75-letnico svojega obstoja. Proslava je bila svečana. Kralja je zastopal admiral Prica, ki je izročil najboljšima gojencema kraljeva darila: dve krasni šablji s kraljevim monogramom.

— **Otvoritev zagrebske kulturno-zgodovinske razstave.** V nedeljo je bila otvorjena kulturno-zgodovinska razstava mesta Zagreba. Otvoritve se je udeležila ravno tako številna kot odlična družba. Zastopane so bile vse kulturne ustanove, vse civilne in vse vojaške oblasti. Kralja je zastopal armijski general Matić. Otvoritveni govor je imel sivo-lasi hrvatski učenjak, univerzitetni profesor Klaić, kot predsednik odbora. Naglašal je, da

to, kar nudi razstava, pač niso samo dokumenti originalne lastne hrvatske kulture, ker se je udeleževalo v mestu, odkar je postalo leta 1242 kraljevsko svobodno mesto, tudi mnogo tujih gostov, Nemcev, Madžarov, Italijanov itd. Vpliv teh tujcev, zlasti pa onih, ki so se priselili iz kulturnih zahodnih držav, ni bil malenkosten, toda kulturni elementi, ki so jih sprejeli Hrvati, so postali kmalu njihova last, kar dokazuje, kako vzajemljivo so bili Hrvati vedno za vsako kulturno pridobitev. Dejstvo, da so postali priseljeni tuji, ki so bili vedno ljubozno sprejeti, sčasoma večinoma sami Hrvati, dokazuje, kako veliko privlačno silo so imeli Hrvati na nje vsled svojih kulturnih zmoglosti. Govornik je označil razstavo kot skromen predposkus za kaj večjega in popolnejšega na tem polju, nakar je prosil župana Heinza, da je razstavo otvoril. Kmalu po otvoritvi je prišel na razstavo tudi Stjepan Radić v spremstvu ministra dr. Nikića in poslanca dr. Košutića. Tekom ponedeljka je obiskalo razstavo okrog 10.000 oseb. Zvečer je bila v Narodnem gledališču slavnostna predstava.

— **Split za naš Korotan.** Jugoslovenska Matica je prejela sledečo brzojavko: Split, 11. oktobra. Sa zbora i predavanja o našoj koruško jbrači šalju sva narodna udruženja u Splitu poruku, da će koruški poraz biti koruška pobjeda, jer Jugoslavija ne zaboravlja svoju djecu u robstvu. Za sva udruženja: Sokolsko društvo.

— **Pouk slovenske na učiteljskih.** Prosvetni minister je izpremenil učni načrt za učiteljskega pouka slovenske tako, da se bo poučevala odsej slovensčina v I. in II. letniku po štiri, v III. in IV. pa po tri ure na teden.

— **Reforma vseh kazenskih zavodov.** Ministrstvo pravde je postavilo v svoj budžet večje vsote za reformo vseh državnih kazenskih zavodov v državi in za razširjenje nekaterih od njih. Ne bo škodilo!

— **Ukinjene carinarnice.** Finančno ministrstvo je ukinilo carinarnice v Zireh in Jezerko. Mesto carinarnice v Zireh se vzpostavi poseben oddelek pri ljubljanski carinarnici, mesto carinarnice v Jezerkem pa oddelek pri carinarnici v Trzinu.

— **Esperanto in radio.** Klub esperantistov v Bregih-Koprivnici je dobil dovoljenje za vzpostavitev radio-aparata. To je prvi klub esperantistov v naši državi, ki ima lastno radio-postajo. Z vzpostavitvijo radiopostaje je članom kluba omogočeno, da bodo poslušali predavanja o esperantu in v esperantu iz največjih postaj Evrope.

— **Električna razsvetljava v Derventi.** Derventska mestna občina je votirala kredit od nad 1 milijona dinarjev za vzpostavitev električne centrale, ki bo oskrbovala mesto z električno razsvetljavo.

— **Uradniška stanovanja v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit 350 tisoč Din za začetna dela za zgradbo stanovanjskih hiš za uradnike obalske inspekcije v Novem Sadu.

— **Prostozidarske lože v Florenci nkinjene.** Nedavno je prišlo v Florenci do hudega spopada med fašisti in prostozidarji, ki je zahteval na obeli straneh človeške žrtve. Vsled tega je sedaj veliki mojster Torigiani prostozidarske lože v Florenci ukinil.

— **Stavbena kriza v Moskvi.** V Moskvi je danes 31.000 stanovanj manj nego pred svetovno vojno, prebivalstvo pa je naraslo za 25 odstotkov, ker je Moskva sedaj sedež glavnih uradov, številnih trustov, sindikatov itd. Silno pomanjkanje stanovanj je povzročilo strahovito bedo, nečistost, boleznin in moralno pokvarjenost. Sovjetska vlada se trudi na vse mogoče načine, da bi temu nedostatku odpomogla. Več uradov je bilo že premesčenih v slabo obljubeni Leningrad, pričelo se je tudi zidati, toda v absolutno nezadostni meri. Sedaj hoče vlada prisiliti sindikate in truste, da bodo investirali del svojega dobička v stanovanjskih hišah ter zidali nove hiše vsaj za svoje službenice.

— **Za docenta na filozofski fakulteti v Zagrebu** je imenovan arheolog dr. Balduin Saria iz Ptuja. Dr. Saria se je proslavil z izkopavanjem starodavnega mesta Stobi ob reki Vardar.

— **Razpisana mesta.** Razpisano je mesto ravnatelja na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 31. oktobra. Dalje je razpisanih večje število stalnih učnih mest na osnovnih šolah mariborske oblasti. Prošnje je vložiti do 10. novembra.

— **Osrednji urad za zavarovanje delavcev** v Zagrebu razpisuje ponovno natečaj za mesto referenta inženjerske stroke, kat. A, položaj V. Prošnje je vložiti do 25. oktobra.

— **Okrožna gradbena sekcija** v Celju odda dve mestni drž. cestarje. Prošnje je vložiti do 24. novembra.

— **Podrobnosti glede vseh teh razpisov** glej v »Uradnem listu« z dne 12. oktobra 1925 št. 95.

— **K železniški nesreči pri Catanzaru** se še poroča: Mostovi proge Catanzaro-Reggio so bili šele pred kratkim renovirani in kolavdirani. Strojevodja, ki je postal žrtev katastrofe je imel toliko pričujočnosti duha, da je zavril v trenutku, ko se je most zrušil, zavoro. S tem je preprečil, da niso padli tudi ostali vagoni v reko. Stroj in naslednjemu vozu je sledil voz za prtljago, ki je obvisel nad prepadom. Neki železniški inženjer, ki

ce v prinaša »Uradni list« z dne 12. oktobra št. 95. Na ta razglas opozarjamo vse delodajalce, med katere spadajo tudi vse osebe, ki imajo hišno služinčad, kakor hlapce, dekle, kuharice, dojljke, sobarice, kočijaže itd.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministrstva za socialno politiko naredbo, s katero so vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaposlenja inozemskih delavcev zavrnile, preključujejo, v kolikor se tiste takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopi v veljavo zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenja podaljšala se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepom ne zaposlujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili je postopati v zmislu § 123., točka 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepuščajoč pristojnim policijskim oblastvom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnjega bivanja dotičnih delavcev v naši državi.

— **Kurjava na vlakih.** »Prometni minister je odredil, da se prične z jutrišnjim dnevom na vseh osebnih vlakih v slučaju potrebe kuriti,« tako se govori. Ta vest pa ne odgovarja resnici. Železi bi bilo pač, da bi se pričelo kuriti vsaj ponoči, ker so noči že tako mrzle, da je vožnja za bolj občutljive potnike, posebno pa za ženske in otroke naravnost nevarna.

— **Stavka v Francosko-srbski banki v Beogradu** traja dalje. Banka je pozvala stavkajoče uradnike pismeno, naj prično zopet delati, sicer ugasnejo njihove službene pogodbje. Uradniki se pozivu niso odzvali. Predvčerajšnjim so sklenili uradniki ostalih beogradske bank protestni shod, na katerem so se postavili enodušno na stran štrajkujočih kolegov ter sklenili, da jih bodo podpirali moralno in gmočno.

— **Ukinjene carinarnice.** Finančno ministrstvo je ukinilo carinarnice v Zireh in Jezerko. Mesto carinarnice v Zireh se vzpostavi poseben oddelek pri ljubljanski carinarnici, mesto carinarnice v Jezerkem pa oddelek pri carinarnici v Trzinu.

— **Esperanto in radio.** Klub esperantistov v Bregih-Koprivnici je dobil dovoljenje za vzpostavitev radio-aparata. To je prvi klub esperantistov v naši državi, ki ima lastno radio-postajo. Z vzpostavitvijo radiopostaje je članom kluba omogočeno, da bodo poslušali predavanja o esperantu in v esperantu iz največjih postaj Evrope.

— **Električna razsvetljava v Derventi.** Derventska mestna občina je votirala kredit od nad 1 milijona dinarjev za vzpostavitev električne centrale, ki bo oskrbovala mesto z električno razsvetljavo.

— **Uradniška stanovanja v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit 350 tisoč Din za začetna dela za zgradbo stanovanjskih hiš za uradnike obalske inspekcije v Novem Sadu.

— **Prostozidarske lože v Florenci nkinjene.** Nedavno je prišlo v Florenci do hudega spopada med fašisti in prostozidarji, ki je zahteval na obeli straneh človeške žrtve. Vsled tega je sedaj veliki mojster Torigiani prostozidarske lože v Florenci ukinil.

— **Stavbena kriza v Moskvi.** V Moskvi je danes 31.000 stanovanj manj nego pred svetovno vojno, prebivalstvo pa je naraslo za 25 odstotkov, ker je Moskva sedaj sedež glavnih uradov, številnih trustov, sindikatov itd. Silno pomanjkanje stanovanj je povzročilo strahovito bedo, nečistost, boleznin in moralno pokvarjenost. Sovjetska vlada se trudi na vse mogoče načine, da bi temu nedostatku odpomogla. Več uradov je bilo že premesčenih v slabo obljubeni Leningrad, pričelo se je tudi zidati, toda v absolutno nezadostni meri. Sedaj hoče vlada prisiliti sindikate in truste, da bodo investirali del svojega dobička v stanovanjskih hišah ter zidali nove hiše vsaj za svoje službenice.

— **Za docenta na filozofski fakulteti v Zagrebu** je imenovan arheolog dr. Balduin Saria iz Ptuja. Dr. Saria se je proslavil z izkopavanjem starodavnega mesta Stobi ob reki Vardar.

— **Razpisana mesta.** Razpisano je mesto ravnatelja na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 31. oktobra. Dalje je razpisanih večje število stalnih učnih mest na osnovnih šolah mariborske oblasti. Prošnje je vložiti do 10. novembra.

— **Osrednji urad za zavarovanje delavcev** v Zagrebu razpisuje ponovno natečaj za mesto referenta inženjerske stroke, kat. A, položaj V. Prošnje je vložiti do 25. oktobra.

— **Okrožna gradbena sekcija** v Celju odda dve mestni drž. cestarje. Prošnje je vložiti do 24. novembra.

— **Podrobnosti glede vseh teh razpisov** glej v »Uradnem listu« z dne 12. oktobra 1925 št. 95.

— **K železniški nesreči pri Catanzaru** se še poroča: Mostovi proge Catanzaro-Reggio so bili šele pred kratkim renovirani in kolavdirani. Strojevodja, ki je postal žrtev katastrofe je imel toliko pričujočnosti duha, da je zavril v trenutku, ko se je most zrušil, zavoro. S tem je preprečil, da niso padli tudi ostali vagoni v reko. Stroj in naslednjemu vozu je sledil voz za prtljago, ki je obvisel nad prepadom. Neki železniški inženjer, ki

ce v prinaša »Uradni list« z dne 12. oktobra št. 95. Na ta razglas opozarjamo vse delodajalce, med katere spadajo tudi vse osebe, ki imajo hišno služinčad, kakor hlapce, dekle, kuharice, dojljke, sobarice, kočijaže itd.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministrstva za socialno politiko naredbo, s katero so vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaposlenja inozemskih delavcev zavrnile, preključujejo, v kolikor se tiste takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopi v veljavo zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenja podaljšala se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepom ne zaposlujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili je postopati v zmislu § 123., točka 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepuščajoč pristojnim policijskim oblastvom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnjega bivanja dotičnih delavcev v naši državi.

— **Kurjava na vlakih.** »Prometni minister je odredil, da se prične z jutrišnjim dnevom na vseh osebnih vlakih v slučaju potrebe kuriti,« tako se govori. Ta vest pa ne odgovarja resnici. Železi bi bilo pač, da bi se pričelo kuriti vsaj ponoči, ker so noči že tako mrzle, da je vožnja za bolj občutljive potnike, posebno pa za ženske in otroke naravnost nevarna.

— **Stavka v Francosko-srbski banki v Beogradu** traja dalje. Banka je pozvala stavkajoče uradnike pismeno, naj prično zopet delati, sicer ugasnejo njihove službene pogodbje. Uradniki se pozivu niso odzvali. Predvčerajšnjim so sklenili uradniki ostalih beogradske bank protestni shod, na katerem so se postavili enodušno na stran štrajkujočih kolegov ter sklenili, da jih bodo podpirali moralno in gmočno.

— **Ukinjene carinarnice.** Finančno ministrstvo je ukinilo carinarnice v Zireh in Jezerko. Mesto carinarnice v Zireh se vzpostavi poseben oddelek pri ljubljanski carinarnici, mesto carinarnice v Jezerkem pa oddelek pri carinarnici v Trzinu.

— **Esperanto in radio.** Klub esperantistov v Bregih-Koprivnici je dobil dovoljenje za vzpostavitev radio-aparata. To je prvi klub esperantistov v naši državi, ki ima lastno radio-postajo. Z vzpostavitvijo radiopostaje je članom kluba omogočeno, da bodo poslušali predavanja o esperantu in v esperantu iz največjih postaj Evrope.

— **Električna razsvetljava v Derventi.** Derventska mestna občina je votirala kredit od nad 1 milijona dinarjev za vzpostavitev električne centrale, ki bo oskrbovala mesto z električno razsvetljavo.

— **Uradniška stanovanja v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit 350 tisoč Din za začetna dela za zgradbo stanovanjskih hiš za uradnike obalske inspekcije v Novem Sadu.

ce v prinaša »Uradni list« z dne 12. oktobra št. 95. Na ta razglas opozarjamo vse delodajalce, med katere spadajo tudi vse osebe, ki imajo hišno služinčad, kakor hlapce, dekle, kuharice, dojljke, sobarice, kočijaže itd.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministrstva za socialno politiko naredbo, s katero so vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaposlenja inozemskih delavcev zavrnile, preključujejo, v kolikor se tiste takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopi v veljavo zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenja podaljšala se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepom ne zaposlujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili je postopati v zmislu § 123., točka 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepuščajoč pristojnim policijskim oblastvom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnjega bivanja dotičnih delavcev v naši državi.

— **Kurjava na vlakih.** »Prometni minister je odredil, da se prične z jutrišnjim dnevom na vseh osebnih vlakih v slučaju potrebe kuriti,« tako se govori. Ta vest pa ne odgovarja resnici. Železi bi bilo pač, da bi se pričelo kuriti vsaj ponoči, ker so noči že tako mrzle, da je vožnja za bolj občutljive potnike, posebno pa za ženske in otroke naravnost nevarna.

— **Stavka v Francosko-srbski banki v Beogradu** traja dalje. Banka je pozvala stavkajoče uradnike pismeno, naj prično zopet delati, sicer ugasnejo njihove službene pogodbje. Uradniki se pozivu niso odzvali. Predvčerajšnjim so sklenili uradniki ostalih beogradske bank protestni shod, na katerem so se postavili enodušno na stran štrajkujočih kolegov ter sklenili, da jih bodo podpirali moralno in gmočno.

— **Ukinjene carinarnice.** Finančno ministrstvo je ukinilo carinarnice v Zireh in Jezerko. Mesto carinarnice v Zireh se vzpostavi poseben oddelek pri ljubljanski carinarnici, mesto carinarnice v Jezerkem pa oddelek pri carinarnici v Trzinu.

— **Esperanto in radio.** Klub esperantistov v Bregih-Koprivnici je dobil dovoljenje za vzpostavitev radio-aparata. To je prvi klub esperantistov v naši državi, ki ima lastno radio-postajo. Z vzpostavitvijo radiopostaje je članom kluba omogočeno, da bodo poslušali predavanja o esperantu in v esperantu iz največjih postaj Evrope.

— **Električna razsvetljava v Derventi.** Derventska mestna občina je votirala kredit od nad 1 milijona dinarjev za vzpostavitev električne centrale, ki bo oskrbovala mesto z električno razsvetljavo.

— **Uradniška stanovanja v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit 350 tisoč Din za začetna dela za zgradbo stanovanjskih hiš za uradnike obalske inspekcije v Novem Sadu.

— **Prostozidarske lože v Florenci nkinjene.** Nedavno je prišlo v Florenci do hudega spopada med fašisti in prostozidarji, ki je zahteval na obeli straneh človeške žrtve. Vsled tega je sedaj veliki mojster Torigiani prostozidarske lože v Florenci ukinil.

— **Stavbena kriza v Moskvi.** V Moskvi je danes 31.000 stanovanj manj nego pred svetovno vojno, prebivalstvo pa je naraslo za 25 odstotkov, ker je Moskva sedaj sedež glavnih uradov, številnih trustov, sindikatov itd. Silno pomanjkanje stanovanj je povzročilo strahovito bedo, nečistost, boleznin in moralno pokvarjenost. Sovjetska vlada se trudi na vse mogoče načine, da bi temu nedostatku odpomogla. Več uradov je bilo že premesčenih v slabo obljubeni Leningrad, pričelo se je tudi zidati, toda v absolutno nezadostni meri. Sedaj hoče vlada prisiliti sindikate in truste, da bodo investirali del svojega dobička v stanovanjskih hišah ter zidali nove hiše vsaj za svoje službenice.

— **Za docenta na filozofski fakulteti v Zagrebu** je imenovan arheolog dr. Balduin Saria iz Ptuja. Dr. Saria se je proslavil z izkopavanjem starodavnega mesta Stobi ob reki Vardar.

— **Razpisana mesta.** Razpisano je mesto ravnatelja na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 31. oktobra. Dalje je razpisanih večje število stalnih učnih mest na osnovnih šolah mariborske oblasti. Prošnje je vložiti do 10. novembra.

— **Osrednji urad za zavarovanje delavcev** v Zagrebu razpisuje ponovno natečaj za mesto referenta inženjerske stroke, kat. A, položaj V. Prošnje je vložiti do 25. oktobra.

— **Okrožna gradbena sekcija** v Celju odda dve mestni drž. cestarje. Prošnje je vložiti do 24. novembra.

— **Podrobnosti glede vseh teh razpisov** glej v »Uradnem listu« z dne 12. oktobra 1925 št. 95.

— **K železniški nesreči pri Catanzaru** se še poroča: Mostovi proge Catanzaro-Reggio so bili šele pred kratkim renovirani in kolavdirani. Strojevodja, ki je postal žrtev katastrofe je imel toliko pričujočnosti duha, da je zavril v trenutku, ko se je most zrušil, zavoro. S tem je preprečil, da niso padli tudi ostali vagoni v reko. Stroj in naslednjemu vozu je sledil voz za prtljago, ki je obvisel nad prepadom. Neki železniški inženjer, ki

ce v prinaša »Uradni list« z dne 12. oktobra št. 95. Na ta razglas opozarjamo vse delodajalce, med katere spadajo tudi vse osebe, ki imajo hišno služinčad, kakor hlapce, dekle, kuharice, dojljke, sobarice, kočijaže itd.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministrstva za socialno politiko naredbo, s katero so vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaposlenja inozemskih delavcev zavrnile, preključujejo, v kolikor se tiste takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopi v veljavo zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenja podaljšala se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepom ne zaposlujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili je postopati v zmislu § 123., točka 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepuščajoč pristojnim policijskim oblastvom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnjega bivanja dotičnih delavcev v naši državi.

— **Kurjava na vlakih.** »Prometni minister je odredil, da se prične z jutrišnjim dnevom na vseh osebnih vlakih v slučaju potrebe kuriti,« tako se govori. Ta vest pa ne odgovarja resnici. Železi bi bilo pač, da bi se pričelo kuriti vsaj ponoči, ker so noči že tako mrzle, da je vožnja za bolj občutljive potnike, posebno pa za ženske in otroke naravnost nevarna.

— **Stavka v Francosko-srbski banki v Beogradu** traja dalje. Banka je pozvala stavkajoče uradnike pismeno, naj prično zopet delati, sicer ugasnejo njihove službene pogodbje. Uradniki se pozivu niso odzvali. Predvčerajšnjim so sklenili uradniki ostalih beogradske bank protestni shod, na katerem so se postavili enodušno na stran štrajkujočih kolegov ter sklenili, da jih bodo podpirali moralno in gmočno.

— **Ukinjene carinarnice.** Finančno ministrstvo je ukinilo carinarnice v Zireh in Jezerko. Mesto carinarnice v Zireh se vzpostavi poseben oddelek pri ljubljanski carinarnici, mesto carinarnice v Jezerkem pa oddelek pri carinarnici v Trzinu.

— **Esperanto in radio.** Klub esperantistov v Bregih-Koprivnici je dobil dovoljenje za vzpostavitev radio-aparata. To je prvi klub esperantistov v naši državi, ki ima lastno radio-postajo. Z vzpostavitvijo radiopostaje je članom kluba omogočeno, da bodo poslušali predavanja o esperantu in v esperantu iz največjih postaj Evrope.

— **Električna razsvetljava v Derventi.** Derventska mestna občina je votirala kredit od nad 1 milijona dinarjev za vzpostavitev električne centrale, ki bo oskrbovala mesto z električno razsvetljavo.

— **Uradniška stanovanja v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit 350 tisoč Din za začetna dela za zgradbo stanovanjskih hiš za uradnike obalske inspekcije v Novem Sadu.

— **Prostozidarske lože v Florenci nkinjene.** Nedavno je prišlo v Florenci do hudega spopada med fašisti in prostozidarji, ki je zahteval na obeli straneh človeške žrtve. Vsled tega je sedaj veliki mojster Torigiani prostozidarske lože v Florenci ukinil.

— **Stavbena kriza v Moskvi.** V Moskvi je danes 31.000 stanovanj manj nego pred svetovno vojno, prebivalstvo pa je naraslo za 25 odstotkov, ker je Moskva sedaj sedež glavnih uradov, številnih trustov, sindikatov itd. Silno pomanjkanje stanovanj je povzročilo strahovito bedo, nečistost, boleznin in

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 13. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 76, bl. 80; Loterijska državna renia za vojno škodo, bl. 825; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 24; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 24; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 201, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 220; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 125, bl. 126; Trboveljska prem. družba, Ljubljana, den. 340; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180; Sešir, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 129, bl. 147.

Blago: Hrastovi plohi od 30—100 mm, neobrobjeni, fco meja, bl. 1010; frizi od 4—10 cm, od 25—60 cm, fco meja, bl. 1280; late 25-50, 30-50, monta, den. 500, bl. 530; bukova drva, 1 m dolž, suha, fco nakl. post., 4 vag., den. 18.50, bl. 18.50; pšenica domača, fco Ljubljana, den. 260; koruza stara, fco slavonska postaja, bl. 185; Koruza medjimirska, nova, na solcu sušena, fco Čakovec, bl. 205; koruza v storžih, par. slav. post., bl. 75; koruza nova, okt., nov., dec. 100% kase pri sklepu, par. slav. post., bl. 122.50; fižol mandoln, netto fco Ljubljana, den. 285; fižol prepelčar, netto fco Ljubljana, den. 325; fižol ribničar, netto fco Ljubljana, den. 300; fižol beli, b-n, fco Pestojna trans., bl. 300.

BORZE.

Zagreb, dne 13. oktobra. Devize: Newyork, fct 55.92—56.62, London, izplačilo 271.57—273.57, Bruselj 254.75—258.75, Pariz 255.5—259.5, Praga 165.89—167.89, Curih 1082.25—1090.25, Dunaj 788.4—798.4, Berlin 1335—1345, Budimpešta 0.07884—0.07984.

Curih, dne 13. oktobra. Beograd 9.20, Newyork 518.75, London 25.1075, Pariz 23.75, Praga 15.35, Varšava 84.40, Bukarešta 2.50, Dunaj 73.15, Berlin 123.40, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007260.

Tržne cene na praškem trgu. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dobiva od Generalnega konzulata SHS v Pragi poročila o tržnih cenah Poročila so interesantna v zbornici pisarni med uradnimi urami na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe za dobavo obločnic; do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 14.000 komadov mila (à ½ kg) za dobavo opeke, za dobavo 500 m blaga za zaveso, za dobavo pločevine; do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo medenine za obrobjenje linolejske preproge. — Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Banjaluki sprejema do 17. oktobra t. l. ponudbe za dobavo »Gummipanzerschlauch« za aparat za varenje. — Direkcija državnega rudnika v Vrtniku sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo že rabljenih a še uporabljivih tračnic. — Komanda pomorskega arzenala u Titvu sprejema do 23. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 26.000 komadov platnenih kart. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. oktobra t. l. pri Stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave živil (svinjska mast, koruzni zdrob, riž, fižol, kis, koruza). — Dne 24. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; dne 30. oktobra t. l. pa glede dobave injektorjev. — Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantna na vpogled.

Prodaja starih nerabnih žarnic. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede prodaje 1140 komadov starih nerabnih žarnic. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem odeljenju te direkcije.

Znižanje uvozne carine na lesene zaboje. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je vložila na ministra trgovine in industrije dr. Krajača protest proti koncesijam, ki jih je dala delegacija na škodo naše domače industrije lesne embalaže v trgovski pogodbi z Avstrijo. Uvozna carina, ki je znašala poprej 10 zlatih dinarjev, je bila znižana v pogodbeni tarifi na 3.40 z. dinarjev, torej za 65 %. Zbornična spomenica navaja, da obstoja v Sloveniji 10 velikih podjetij, ki so specializirana za izdelavo raznovrstne lesene embalaže. Od teh tovarov ima samo ena še od lanskega leta 8.000 zabojev neprodanih na zalogi. Zbornica zahteva, da se tej panogi s primernimi železniško-tarifnimi olajšavami omogoči nadaljnji obstoj in delovanje, ker je njih eksistenca, vsled neugodnih trgovskih pogojev z Italijo in Avstrijo ogrožena. Obenem je zbornica intervenirala pri Generalni direkciji carin, da se izda naredba glede kontrole uvoza zabojev iz inozemstva, ker so se dosedaj tozadevni predpisi na škodo domače industrije izigravali. Na ministra obrambe A. Radojevića in na ministra za šume in rudnike dr. Nikola Nikića je zbornica naslovila drugo spomenico, v kateri zahteva, da se za prevoz zabojev v glavna eksportna središča vzpostavi posebna ugodnostna tarifa, da se vsaj na ta način omogoči konkurenco z inozemskimi tovarnami in nekoliko popravi pogreško trgovskih pogodb.

To in ono.

Pustolovec kot Don Juan. Na vrata vdove Četnik v hotelu »Astoria« v Beogradu sta pričeli pred par dnevi okrog štirih zjutraj biti v svo silo dve pesti. Prestrašena je skočila vdovica v polsnu iz postelje ter vprašala: »Kdo je?« »Policijska kontrola, odprite takoj!« je bil odgovor. Gospa Četnik je bila tako presenečena, da se je pozabila vsaj za silo obleči ter je odprla vrata. V istem trenutku je planil v sobo dolg, suh, gladko obrit možakar, ki ji je pokazal neko legitimacijo, na kateri je spoznala vdova samo ministrskega predsednika Pašića, ter jo začel zmerjati in zahteval, da se legitimira. Ko je stopila žena še vsa zaspala k nočni omarici, se je vrgel mož nanjo. V trenutku ji je bilo jasno, kaj je hotel! Vdovica je pričela prestrašena klicati na pomoč ter zbežala k postelji svojega šestletnega sinčka, kjer se je zgrudila nezavestna na tla. Ko se je zopet zavedla, »detektiva« ni bilo več v sobi. Dopolne se je šla pritožiti na policijo. Dežurni

je sklical takoj vse detektive ter jih postavil v vrsto, toda vdovica ni mogla najti zločinca med njimi. Jasno je bilo torej, da se je izdal nekdo, ki k temu ni bil upravičen, za detektiva. Naslednji dan, ko je sedela gospa Četnikova v restavraciji pri kosilu, je zagledala nakrat med gosti gospoda, ki se ji je zdel silno znan... in kmalu se je domislila, da je gospod identičen z »detektivom«, ki jo je atakiral prejšnje jutro ob štirih. Skrivoma se je izmuznila iz lokala ter se vrnila čez par minut z orožnikom, ki je pozval Don Juana, da se legitimira. Famosni Don Juan se je zaničljivo namrdnil in menil: »Veste, kdo sem? Jaz sem visoka žival!« Nato je izvel »legitimacijo« s sliko ministrskega predsednika Pašića — v tem trenutku pa je priskočila k njemu v svoji ženski časti razžaljena vdovica ter priložila Don Juanu tako krepko zausnico, da se je zalezel z glavo v zid in mu je padla »legitimacija« iz rok. Finale se je odigral na policiji, kjer so ugotovili, da famosni Don Juan ni nihče drugi kot glasoviti pustolovec Josip Pinto, ki je bil obsojen lansko leto radi številnih goljufij na večletno ječo, in ki je medtem iz ječe pobegnil. Tako je prišel Pinto »redvivus« zopet pod ključ.

* * *

Ce je kemik preveč sadja. Pred berlinskim gledališkim razsodiščem je sedel te dni kot toženec komik Siegfried Arno. Poljil se je te dni brez dopusta na deželo, kjer se je navedel prav pošteno sadja. To sadje je vplivalo na njegova čreva tako, da se zvečer ni mogel udeležiti gledališke predstave, ki je bila vsled tega odpovedana. Gledališka uprava je vložila radi tega zoper njega tožbo radi kršitve pogodbe in na plačilo odškodnine. Razsodišče je tožbo glede kršitve pogodbe zavrnilo, pač pa je obsodilo komika na povračilo škode, ki pa znaša na njegovo srečo samo 336.50 mark. Obenem je izreklo razsodišče, da je odgovoren Arno tudi za vso drugo škodo, ki je nastala vsled tega, ker je predstava odpadla. Zato toži komika sedaj tudi komponist, čigar igro je uprava, misleč, da bo Arno dalj časa bolan, odstavila za nedoločen čas iz repertoarja.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Po Georgovih besedah tudi Leonor nima več pomislekov. Oplenijo torej bahhal. Zakaj plenitev je to bila, kljub vsem dobrim sklepom, ki so jih sicer hoteli izpolniti. In s kakšnim veseljem, ki se je stopnjevalo v neko vrsto pijanosti, so delali možje, tudi Adam in Georg, in slednjič tudi Leonor; ne le, da je določila stvari, ki naj jih odnese v avtomobil, temveč nosila je lastnoročno. Spravljala je vkup zlasti konservirano sadje in druge delikatese, ki odgovarjajo ženskemu okusu, njena lica so pri tem žarela in to ne le vsled nošenja in tekanja semintja.

Zakaj plenitev, to je neko prav posebno delo. Ko so prepovedali plenitev, ker ne odgovarja mednarodnemu ljudskemu pravu, je s tem izgubila vojna glavni užitek za vojaka. Le predstavljajte si, če so prej rekli: »Mesto, ki ga zavzamete, lahko oplenite!«

Veseli po plenu je globoka strast v človeškem srcu, za katero pa pravzaprav človek ni odgovoren. Voz, ki pelje po cesti, izgubi od časa do časa kos premoga ali poleti ledu; tedaj pritečejo iz hiš žene s posodami in poberejo premog ali led. Po zakonu so kradle, zakaj, ne more se niti reči, da so našle; premog naj ostane na cesti ali pa morajo led pobrati in oddati na policiji. Če ga uporabljajo zase, so kradle. Tako govori zakon. Pravzaprav pa to ni nobena kraja. Gotovo so žene po-

polnoma poštene, niti zmogljive niso, da bi kradle. Niti se ne zavedajo, kaj delajo. Prevzela jih je strast plenitve.

Če se kaj takega vrši v večjem, potem je nalezljivo. Na cesti morda počti vreča s sladkorjem, neka žena ga začne pobirati, pridejo še druge, potem tudi možje, slednjič nastane krog vreče buren tepež, in tedaj tudi ne upoštevajo pravega lastnika, tudi policija ne pomaga, čeprav nastopi s silo. Plenilci so kar pijani.

Kaj takega pa ne smemo kar tako obsoditi — to zna vsak norec — preudariti moramo z mirno pametjo in najti pravi vzrok; končno sodbo pa prepustimo onim, ki so zato nastavljeni. Raje si potrkajmo na prsa z onimi znanimi besedami, ki jih je govoril carinik. Potem tudi lahko upamo, da boimo stali mi sami pred milostnim sodnikom, tu in tam.

Pisatelj te knjige je poznal poštenega mesarja, ki bi gotovo ne izmaknil nobene igle in ki bi nikdar ne goljufal. Bil je v sedemdesetletni vojni, in če je o njej pripovedoval, je pokazal vselej svojim tovarišem mesarski nož, z lepo izdelanim ročajem in povedal s skrivnim zadovoljstvom, kako ga je izmaknil v zapuščenih mesariji v neki francoski vasi. Pripovedoval je o strahu, ki ga je imel, da ga ne zalotijo, kako je skrival veliki nož vso vojno v škornjih itd. In kako je mož to pripovedoval, s kakšno ljubeznijo je gledal nož... čudno, res zelo čudno!

Da, ko so prepovedali plenjenje, je s tem izgubila vojna poglobitni užitek za vojaka. To je bolj pošteno rečeno, kakor če kdo pravi, da je poglobitna reč, ki

vzpuhva vojaka, da gre v vojno, v boj, ljubezen do domovine! Seveda je tudi to, zlasti v začetku, ko proglase vojno, potem pa se kmalu izpremeni v neko pijanost, ki je nalezljiva, in ki jo imajo tudi bolj razvite živali. Pogum, s katerim drevo vojak ne meneč se za smrt v boj, ni prav nič drugega kot slepa jeza divjega bika, ki napade tigra ali leva.

Tako torej oplenijo bahhal.

»Tobak, tobak!« se veseli Adam.

»Kaj sem pa jaz našla!« triumfira Leonor in vleče v potu svojega obraza velik zaboj v avtomobil.

Georg jo sreča, jo pogleda, vidi njena rdeča lica in njene žareče oči, videti je, da se zdrzne ali celo prestraši.

Nenadoma se je zavedel. Da, tudi on je mislil prvotno le, da poskrbi nekoliko provijanta, a je potem podlegel čudni strasti. Toda, ko je zagledal še bolj pijano Leonor, ga je to stregnilo. Sramoval se je samega sebe.

Toda ne reče ničesar. Georg je drugačen človek. Je gotova omika, ki nima ničesar opraviti z učenostjo ali drugo znanostjo. On je umel soditi druge ljudi na pravičen način.

Hoče ogledati nanošene reči in jih stehitati, toda sodi, zaboji in vreče so tako nakopičeni v avtomobilu, da niti skozi ne more. Treba bo to storiti med vožnjo, ko bodo reči uporabljali ali še bolje, lastniku bodo ob času poslali kar bogato vsoto.

Koraka po drugih ulicah. Vedno isto: vse je v razvalinah, a nikjer ne vidi mrljica.

MALI OGLASI

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Stanovanje

abstojele in kuhinje in ene sobe
še pred nagradi zakonski par. —
Ponudbe na upravo lista pod: »Sta-
novanje«.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespon-
dent s večletno prakso, išče primer-
nega mesta pri večjem trgovskem
ali industrijskem podjetju. Ponudbe
na upravo lista pod »Prvovrstna
moč«.

Premog
-Čebin-
Dolova 1. tel. 56

Katera dama

je pripravljena posoditi uradniku-
akademiku 1000 Din. — Dopolni na
upravo lista pod »Posojilo«.

Gospod

v starosti 30 let se želi samsiti z
gospodično in boljšo roditelje. Zani-
čev ni vključen. Le rano ponudbo
prosi na upravo lista pod »Znanje«.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja
s večletno prakso išče stalno mesto
na takoj v večjem kraju na Gorenj-
skem. Ponudbe z navedbo plače na
upravo lista pod »Energična moč«.

Absolventinja

trgovske šole želi vstopiti kot prak-
tikantinja v kakemu večjemu ljub-
ljanskemu podjetju. Ponudbe prosi
na upravo lista pod: »Marljiva«.

Gospod

išče preproste sobice na takoj. Po-
nudbe na upravo lista pod: »Soba«.

"Opeka"

prvovrstne zidake priporoča
opekarna

"EMONA" D. D.

v Ljubljani — Tovarna na
VKM (Brdo) — Pisarna v
Pražakovi ulici 3, prtljiče.

Galanterija

ter modno blago, pletenine, no-
gavice, sukanec, vezene, gube
modne, biserne in druge, palice,
nahrbtnike, nože jedilno orodje,
škarje itd. vse to se dobi naj-
ugodnejše pri

JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

Na veliko. Na malo.

Kje se kupi?

le pri trdkli

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEGA SPOMENIKA OB VODI
najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno
rabo, svetovno znan znak
"GRÜTZER" — "ADLER" — "PHONIX"
isto tam posamezne dele za stroje in košice,
igle, olje, jermene, pneumatika. Pouk o veze-
nju na stroj brezplačen! Večletna garancija!
Na veliko! Na malo!

Oglašajte v
"Narod. Dnevniku"

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 1a, II. nadstropje.

VAN KASTER
CACOA

je vendar
najbolji!

Vrtnarske zadeve

posreduje

društvo "Vrtnarska šola" v Kranju.